

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kiili Vallavalitsus
info@kiilivald.ee
Nabala tee 2a
Kiili alev Kiili vald, 75401, Harju maakond

04.03.2025 nr 5.1-3/6611-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus on sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti Kiili Vallavalitsuse tegevust täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus, tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamise teenus) korraldamisel ja kättesaadavuse tagamisel.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Kiili Vallavalitsus, Nabala tee 2a, Kiili alev, Kiili vald, 75 401, Harju maakond, info@kiilivald.ee ja +372 679 0260.
- 1.4. Paikvaatluse toimumisaeg 13.02.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Ülle Sihver ja Aime Koger.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid on dokumentide ja Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) andmete kontrollimine, kirjalik küsitlemine ning kogutud tõendite analüüs. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs STAR Kiili Vallavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingutes osalesid Kiili Vallavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Ann Vahtramäe, sotsiaalnõunik Anneli Sternfeld ja sotsiaalhoolekande töötaja Marje Perv.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Kiili Vallavalitsus on kontrollitud koduteenuse ja väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (üldhooldusteenuse) menetlustes taotlejate abivajadust hinnanud ning sellele vastava abi väljaselgitamise kohustust teenuste osutamisel või korraldamisel täitnud.

Sotsiaalkindlustusamet lõpetab järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Järelevalvemenetlus algatati 20.01.2025, mil Kiili Vallavalitsusele edastati vastav teade nr 5.1-3/1923-1.

3.2. Kiili valla üldandmed ja täisealistele sotsiaalteenuste osutamise korraldamine

Seisuga 01.01.2025 elas Kiili vallas 7121 [elanikku](#), neist vanuses 65+ 713 (10%).

[Asukoht](#) Tallinna vahetus läheduses (21 kilomeetrit) loob võimaluse väga suurel osal elanikest pealinnas töö käia ning saada osa pealinna haridus- ja kultuurivõimalustest. Valla hallatavad asutused on gümnaasium, lastead, kunstide kool, raamatukogu, rahvamaja ja noortekeskus. Kiili valla arengukava on koostatud aastateks 2024-2035, eelarvestrateegia 2025-2028 ja tegevuskava aastateks 2025-2028.

Vallavalitsuse poolt edastatud andmetel olid seisuga 01.01.2025 täisealiste sotsiaalteenuste saajate arvud järgmised: koduteenus – 4; üldhooldusteenus – 18; isikliku abistaja teenus – 3; eluruumi tagamise teenus – 7 leibkonda (14 inimest); sotsiaaltransporditeenus – 17. Täisealistele ei olnud tugisikuteenust määratud.

Keskkonnas [Täiskasvanute sotsiaalhoolekande teenustase](#) antakse ülevaade aastate 2019-2023 võrdluses. Maksimaalselt hinnatakse omavalitsuste teenuste taset kaheksa punktiga. Kiili vallas oli lähiaastatel hindeks 3-5-5 punkti ning võrdluseks naaberomavalitsustest Saku vallas 5-5-5 ja Rae vallas 5-5-6 punkti.

Kiili Vallavalitsuse [haridus- ja sotsiaalosakonna](#) koosseisus on seitse ametikohta. Täisealistele vallaelanikele sotsiaalteenuste korraldamisega on seotud juhataja ja sotsiaalnõunik. Koduteenuse osutamiseks on tööl sotsiaalhoolekande töötaja ja eakatele erinevate meelelahutusürituse korraldajana 0,8 koormusega päevakeskuse juhendaja. Kõik ametijuhendid on leitavad kodulehel <https://www.kiilivald.ee/kontaktid>.

3.3. SHSis sätestatud nõuete täitmine

3.3.1. Nõuded sotsiaalhoolekandes töötavale sotsiaaltöötajale

SHS § 4 punkt 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. Tulenevalt SHS § 16' võib kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Nimetatud säte jõustus 08.05.2022 ning sotsiaaltöötajale täpsemate tingimuste seadmisel anti neile sotsiaaltöötajatele, kellel puudub erialane kõrgharidus või sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaaltöötaja kutse, nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks üleminekuaeg kuni 01.07.2026. SHSi enne 08.05.2022 kehtinud regulatsiooni kohaselt võis sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega inimene, kui tal oli lisaks erialane ettevalmistus.

Täisealiste sotsiaalteenuste korraldamisega on seotud kolm ametnikku. Haridus – ja sotsiaalosakonna juhataja Ann Vahtramäe nimetati ametisse 22.08.2012, ametnikul on omandatud nõutav haridus – sotsiaalteaduste magistrikraad sotsiaaltöös. Sotsiaalnõunik Merili Adamson (viibib vanemapuhkusel) nimetati ametisse 05.08.2019, temal on samuti omandatud nõutav haridus– sotsiaalteaduste magistrikraad sotsiaaltöös. Sotsiaalnõunik Anneli Sternfeld nimetati ametisse 06.11.2023, ametnikul on omandatud nõutav haridus– sotsiaalteaduse magistrikraad rakenduslikus sotsiaaltöös. Järelevalve teostajale esitati tutvumiseks haridust tõendavate dokumentide fotokoopiad.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 sätestatud nõue on täidetud.

3.3.2. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

SHS § 14 lõige 1 kehtestab kohaliku omavalitsuse üksuse kohustuse võtta vastu sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda.

Kiili Vallavolikogu võttis 07.10.2021 vastu [määruse](#) nr 7 "Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Kiili vallas". Kehtiv redaktsiooni jõustus 01.06.2024.

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on täidetud.

3.3.3. Teenuse taotlemine ja abivajaduse hindamine

Sotsiaalteenust osutatakse, sotsiaaltoetusi ja muud abi antakse arvestades isiku tahet (SHS § 12 lõige 1). Määruse § 8 sätestab teenuse taotlemise ja taotluse menetlemise. Teenuse saamiseks tuleb ametiasutusele esitada taotlus, mille vormi kinnitab vallavalitsus.

Juhataja seletuse kohaselt registreerib kõik saabunud taotlused sekretär, temale edastatakse registreerimiseks ka juhataja ja sotsiaalnõuniku e-postile saabunud pöördumised. Sekretär lisab dokumendid WebDesktop haldussüsteemi ja tulenevalt sisust saab tööülesande kas juhatajale või sotsiaalnõunikule (juhataja saab „teadmiseks“). Kasutusel on sotsiaalteenuste taotluse üldvorm, kuid menetlusse võetakse ka vabas vormis pöördumisi. Ametnikud on teadlikud, et suuline (telefoni teel) saabunud info tuleb protokollida. Tavapäraselt lepitakse telefonikõnes kokku kodukülastuse aeg, mil vormistatakse kirjalik taotlus. Kiili Vallavalitsusele esitatakse sotsiaalteenuste taotluseid vähe, ametnikud saavad operatiivselt kodukülastused planeerida ja kirjadele vastamise tähtaeg (15 kalendripäeva) või taotluse menetlemise tähtaeg (10 tööpäeva) pole ületatud.

Info taotleja isiku ja pöördumise aja kohta sisaldub kindlasti korralduses. Menetlusdokumentide hulgas on nii isiku vabas vormis pöördumine (koduteenuse menetlus 24270216208), aga ka isiku digitaalselt allkirjastatud sotsiaalteenuste taotlemise vorm (isikliku abistaja teenuse menetlus 23267542244). Lisaks teenuse soovijatele on taotluse esitanud näiteks poeg (üldhooldus menetluses 23265978925). Enamuses kontrollitud STARi menetlustes ei ole taotlust/avaldust lisatud.

Abivajaduse hindamise korraldus on sätestatud määruse § 9, mille lõike 2 kohaselt kasutatakse isiku toimetulekuvõime ning abi- ja hooldusvajaduse hindamisel üldtunnustatud hindamismetoodikat ja -instrumente. Järelevalvetoimingute ajal oli kasutusel dokument „Hindamisinstrument hooldusvajaduse ja sotsiaalteenuste määramiseks“ ja lühem üldhooldusteenuse hindamisvahend „Hooldusvajaduse hindamine“.

Määrus sätestab, koduteenuse ja üldhooldusteenuse andmise otsustamiseks vajaliku hindamise läbiviimise tähtajad - taotluse saamist hiljemalt 5 tööpäeva jooksul tehakse kodukülastus, mille käigus hinnatakse isiku toimetulekuvõimet ja teenuse vajadust (§ 15 lõige 1 ja § 17 lõige 1). Näiteks koduteenuse menetluses 24270216208 esitati taotlus ja viidi läbi hindamine samal päeval. Samuti ka üldhooldusteenuse menetluses 24275163761, mil taotluse esitamine ja abivajaduse hindamine toimus samal päeval.

Isikliku abistaja teenuse korraldust reguleerivates määruse §-des 22 ja 23 abivajaduse hindamist ei käsitleta – seega saab juhendada kõrgemal seisvast õigusaktist. Tulenevalt SHS § 28 lõikest 1 on KOVI kohustus hinnata ja täpsustada kõrvalabi vajaduse määra iga isiku puhul eraldi. Teenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse määra muutumisel isiku tervises seisundi või elukeskkonna tõttu tuleb läbi viia korduv hindamine.

Koduteenuse vajadust käivad hindamas juhataja ja/või sotsiaalnõunik. Koduteenuse hindamise käigus võib selguda ka sotsiaaltransporditeenuse vajadus. Koduteenuse vajaduse hindamisele kaasatakse ka tulevane teenuse vahetu osutaja. Üldhooldusteenuse vajaduse hindamine on

reeglina juhataja ülesanne. Tervishoiuteenuse osutaja juures toimunud hindamisel arvestatakse ka haigla sotsiaaltöötaja täiendava infoga (määruse § 17 lõige 1).

Haldusmenetluse seaduse § 6 ja määruse § 9 lõige 5 annavad ametnikele õiguse kasutada uurimispõhimõtet ja vajadusel hankida lisainfot. STARi menetlustest nähtub, et ametnik järgib uurimispõhimõtet ja teeb erinevaid päringuid. Näiteks isikliku abistaja teenuse menetluses 23267542244 on tehtud päringud SKAle, Töötukassale ja Maksu- ja Tolliametile. Kõigis kontrollitud üldhooldusteenuse menetlustes tehakse regulaarseid päringuid SKAle. Vajadusel on korralduse koostamiseks vajalik info saadud ka perearstilt, haigla sotsiaaltöötajalt jne.

SKA seisukoht: Kontrollitud menetlustes on abivajadus välja selgitatud ja korraldatud sobiva abi osutamine. Järgitud on SHS § 15 lõikes 1 sätestatud nõudeid.

3.3.4. Koduteenuse korraldus

Kiili Vallavalitsuse kodulehel on leitav koduteenuse kirjeldus ja teenuse taotlemise info. Digitaalselt allkirjastatud avaldus tuleb edastada info@kiilivald.ee. Ametnike seletuste kohaselt võetakse vastu ka paber kandjal taotlusi. Otsuse teeb vallavalitsus 10 tööpäeva jooksul arvates taotluse ja lisadokumentide vallavalitsuse dokumendiregistris registreerimisest. Kodulehel on lisatud õigusaktid. Kodulehel on ametniku kontaktid ja taotluse vorm.

Haldusleping

SHS § 18 sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse kohustused, lõike 2 kohaselt määratakse kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud kas haldusakti või halduslepinguga. Tulenevalt määruse § 10 lõikest 1 vormistatakse vallavalitsuse otsus haldusaktina.

Juhataja seletuse kohaselt koostab koduteenuse korralduse eelnõu sotsiaalnõunik ja edastab dokumendiregistri kaudu juhatajale kooskõlastamiseks. Vajadusel annab juriidilist nõu Kiili Vallavalitsuse vallasekretär. Korralduse alustena on nimetatud (näiteks menetluses 24274878180) Kiili Vallavolikogu 07.10.2021 määrus nr 7 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Kiili vallas“ § 10, § 11, § 14, § 15 ja Kiili Vallavalitsuse 15.02.2022 määrus nr 2 „Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“ § 1 lg 1, esitatud avaldus ning asjaolud, mis kirjeldavad sissetulekuid ja hindamistulemusi.

Koduteenused on tasulised. Tulenevalt vallavalitsuse määrusest [Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine](#) on tunni hinnaks viis eurot. Vallavalitsusel on õigus kaalutlusotsusega vabastada teenust vajav isik osaliselt või täielikult teenuse eest tasumisest. Isikult võetava tasu suurus oleneb teenuse mahust, maksumusest ning teenust vajava isiku ja tema seadusjärgsete ülalpidajate majanduslikust olukorrast (määruse § 1 lõige 6). Järelevalvetoimingute ajal osutati koduteenust neljale isikule, neist kolmele teenusesaajale tasuta (näiteks menetluses 24270216208).

Haldusaktide vastuvõtmine järgib sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 25 lõikes 1 sätestatud tähtaega kümme tööpäeva. Näiteks menetluses 24270216208. Koduteenuse korralduse edastab taotlejatele sekretär. Koduteenuse otsuseid ei ole vaidlustatud.

Koduteenuse osutamist konkretiseeriva määruse § 15 lõike 2 kohaselt osutatakse koduteenust haldusakti ja hoolduskava alusel ning tulenevalt sama sätte lõikest 3 vaadatakse hoolduskava läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord aastas.

Tulenevalt SHS § 17 lõikest 3 kehtestas sotsiaalkaitseminister 29.06.2023 „Nõuded koduteenusele“, määrus jõustus 01.01.2025. Kiili Vallavolikogu juhendus sotsiaalkaitseministri määrusest, 16.05.2024 võeti vastu määruse muudatus ja muudetud määrus jõustus 01.06.2024. Vajadusel viidi läbi korduvhindamine ja koostati teenuse saajale uus hoolduskava (menetlus 21244995147). Teistes koduteenuse menetlustes (23264889646, 24270216208 ja 24274878180) on lisatud hoolduskava, mille tähtaeg ühtib korralduse tähtajaga. Koduteenuse sisuks on koduabi ja isikuabi toimingud, määratud on sagedus ja teenuse osutamiseks oluline info. Hoolduskava lõppu on märgitud teenusesaaja nimi ja allkiri ning vallavalitsuse esindaja ja vahetu teenuse osutaja nimi ja allkiri. Hoolduskava koostamise kuupäeva lisatud ei ole.

STARis avati esimesed koduteenuse menetlused 2018.aastal, kokku on käesoleva ajani avatud 24 menetlust. Dokumentidena on lisatud hindamisdokumendid, korraldused, hoolduskavad ja päringud (enamus SKAle, ka Tervisekassale jms).

Nõuded koduteenuse osutamisele

SHS § 19 sätestab, et koduteenust ei tohi vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saada õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalve teostajale edastatud karistusregistri teatest nähtub, et vahetult koduteenust osutaval töötajal puuduvad koduteenuse osutamist takistavad asjaolud.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 19 nõuet

Teised koduteenuse osutaja tööle võtmise nõuded võib kehtestada tööandja. SKA koostatud koduteenuse [juhendis](#) soovitatakse, et koduteenust osutav isik on hooldustöötajale vastava erialase ettevalmistusega. Kiili Vallavalitsuse sotsiaalhoolekande töötaja on omandanud sotsiaaltöö kõrghariduse. Tema ametijuhendis ei ole nimetatud kvalifikatsioonile esitatavaid nõudeid. Töötaja õiguste hulgas on õigus saada „teenistuseks vajalikku ametialast täiendkoolitust“. Intervjuust selgus, et lähiaastatel ei ole sotsiaalhoolekande töötaja täienduskoolitustel käinud. Töötajal on eetilise käitumise vastutus - „järgib avaliku teenistuse eetikakoodeksit, järgib sotsiaalvaldkonna töötaja eetikakoodeksit ning täidab vallavalitsuse sisekorraeskirju“.

Järelevalvetoimingute ajal osutati koduteenust vaid neljale inimesele. Hoolduskavade kohaselt on töötaja koduabi ja isikuabi toimingute maht väike. Töötaja töökohustuste hulka kuulub ka sotsiaaltransporditeenuse osutamine vallale kuuluva transpordivahendiga, sh tellimuste vastuvõtmine ning töögraafiku koostamine; koduteenuse ja sotsiaaltransporditeenuse osutamise üle arvestuse pidamine, nõutud dokumentatsiooni täitmine; eakate õnnitlemine kodudes sünnipäevadel; toidupangast toiduabipakkide toomine ja abivajajatele toimetamine; informatsiooni edastamine vallaelanike abivajaduse kohta teistele sotsiaallosakonna ametnikele; klientide sotsiaalnõustamine; vallavalitsuse poolt antud personaalsele elektronpostiaadressile saabunud kirjade igapäevane lugemine ja neile vastamine ja ühekordsete ülesannete täitmine.

Ametijuhendi kohaselt on sotsiaalhoolekande töötaja otseseks juhiks haridus- ja sotsiaallosakonna juhataja. Omaavalitsus on taganud töötajatele olulised töövahendid (auto, kindad, maskid jms.). Vallavalitsuse kirjalikust vastusest selgus, et sotsiaaltöötajad on kohtunud kahe koduteenuse erasektori osutajaga ja on saavutatud eel-lepe, mille kohaselt saab vajaduse ilmnemisel koduteenust erasektori osutajatelt osta suuremas mahus (näiteks nädalavahetustel või öhtusel ajal).

3.3.5. Üldhooldusteenuse korraldus

Kiili Vallavalitsuse kodulehel on avalikustatud alates 01.07.2023 muutnud üldhooldusteenuse rahastamise kord ja teenuse taotlemise info. Digitaalselt allkirjastatud avaldus tuleb edastada info@kiilivald.ee või paber kandjal taotlus esitada Kiili Vallavalitsusele. Otsuse teeb vallavalitsus 10 tööpäeva jooksul arvates taotluse ja lisadokumentide vallavalitsuse dokumendiregistris registreerimisest. Lisatud on õigusaktid, kontaktisiku info ja taotluse vorm.

Haldusotsus

Tulenevalt määruse § 17 lõikest 7 koostatakse üldhooldusteenuse osutamise ja rahastamise kohta vallavalitsuse haldusakt, milles sätestatakse kulude jaotus. Tulenevalt juhataja ametijuhendist on tema ülesanne teenistuskohustustest tuleneva õigusakti eelnõu ettevalmistamine (punkt 3.8). Vallavalitsuse istungi toimuvad reeglina igal teisipäeval. Haldusaktide vastuvõtmine järgib reeglina sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 25 lõikes 1 sätestatud tähtaega kümme tööpäeva. Näiteks menetluses 24275163761 esitati avaldus 10.12.2024 ja korraldus võeti vastu 17.12.2024.

Üldhooldusteenuse korralduse alustena on nimetatud (näiteks menetluses 24275415869) Kiili Vallavolikogu 07.10.2021 määruse nr 7 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Kiili vallas“ § 17¹ lõiked 1-7, Kiili Vallavalitsuse 13.06.2023 määruse nr 4 „Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse hoolduskulude tasumise piirmäära kehtestamine“ § 1, esitatud avaldus ning asjaolud, milles on kirjeldatud abivajaduse hindamise tulemust, taotleja sissetulekuid ja teenuseosutaja kohatasu. Üldhooldusteenuse osalise rahastamise korralduste peale ei ole vaideid esitatud.

Määruse § 10 lõikest 4 tuleneb vallavalitsuse kohustus teavitada taotlejat otsusest 5 tööpäeva jooksul kirjalikult või muul kokkulepitud viisil. Juhataja seletuse kohaselt edastatakse haldusakti teenuseosutajale läbi dokumendiregistri. Seni ei ole hooldekodud soovinud saada kohaliku omavalitsuse hindamisdokumenti. Enamasti on teenusesaajad liikunud üldhooldusteenusele öendusabiteenuselt ning seetõttu on hooldekodudele olulisem tervishoiuteenus osutaja hinnang tervisliku seisundi kohta.

Tulenevalt määruse § 17 lõikest 8 sõlmitakse haldusakti alusel kolmepoolne leping teenuseosutaja, teenuse saaja või tema eestkostja ja vallavalitsuse vahel, määrates selles muuhulgas kindlaks isiku kõrvalabi vajadusest tulenevad toimingud, mis tagavad isiku turvalisuse ja toimetuleku hooldusteenuse kasutamise ajal. Kontrollitud menetlustes ei olnud STARi kolmepoolseid lepinguid lisatud. Võimalik, et enne 01.07.2023 toimus kolmepoolse halduslepingu sõlmimine, mille üldsätete kohaselt pidi teenus vastama õigusaktides sätestatud nõuetele jms.

Seisuga 01.01.2025 osales Kiili Vallavalitsuse 18 vallaelaniku üldhooldusteenuse rahastamises. Määruse § 17 lõike 10 kohaselt peetakse teenuse osutamise kohta arvestust STAR infosüsteemis. Juhataja ametijuhendis sisaldub ülesanne valla õigusaktidega pandud või otsese juhi poolt antud muude seaduslike ühekordsete teenistusalaste ülesannete täitmine (punkt 3.15). Paikvaatluse päeval oli üldhoolduse teenusel 16 vallaelanikku, nende kõigi kohta oli avatud menetlused „ööpäevaringne üldhooldusteenus“.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 21 lõike 1 nõuet.

KOVi kohustus rahastada hoolduskulu

SHS ei sätesta, kuidas täpselt pidi enne 01.07.2023 üldhooldusteenusele asunud isiku teenuse vajaduse hindamist läbi viima. Kuid sätestab, et teenusvajaduse hindaja peab olema ametnik. Kiili Vallavalitsus on nimetatud nõuet järginud, hooldekodudes hindamas käies koguti vajalikku infot teenusesaajatelt, hooldustöötajatelt ja tehti STARi kaudu päringuid. Näiteks menetluses 23263822381 juba 01.04.2023.

Enne 01.07.2023 teenusel viibivate isikute puhul (näiteks menetluses 23263822686) oli hindamisel järgmised valdkonnad: adekvaatsus, järelevalve, haavandid, lamatised, kukkumisrisk, WC kasutamine, riietumine, hügieenitoimingud, liikumine, toitumine, ravimid. Nimetatud hindamine on aluseks Kiili Vallavalitsuse 20.06.2023 korraldusele nr 289. Korraldustest nimetatakse ka üldhooldusteenusel olijate avalduste esitamise kuupäeva, kuid kontrollitud menetluste juurde avaldusi lisatud ei ole.

SKA seisukoht: Kontrollitud menetlustes on SHS § 22¹ lõike 1 nõue täidetud.

KOVi võimalus määrata hoolduskulu piirmäär

SHS § 22¹ lõike 3 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus kehtestada hoolduskomponendi kulude tasumise piirmäära. Tulenevalt määruse § 17¹ lõikest 3 otsustab Kiili Vallavalitsus määrusega üldhooldusteenuse kulude tasumise piirmäära (hoolduskulu). Kiili Vallavalitsuse 01.07.2023 määruse kohaselt on üldhooldusteenuse tasumise piirmäär/hoolduskulu 650 eurot. Info on [kodulehel](#) avalikustatud.

SHS seletuskirja kohaselt saab KOV piirmäära kehtestamisel aluseks võtta koostööpartnerite või haldusterritooriumil või koostööpiirkondades tegutsevate ööpäevaringse üldhooldusteenuse

pakkujate hinnataseme. Kehtestatud hoolduskulude tasumise piirmäär ei pea katma kvalifitseeritud hooldustöötajate kulusid iga teenuseosutaja juures, vaid see peab kindlustama inimesele teenuse tegeliku kättesaadavuse selliselt, et tal on võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel. KOVi poolt kehtestatud piirmäär ei ole takistuseks hooldekodukoha leidmisel, kuid võib olla ebapiisav kõigis hooldekodudes hoolduskulude katmiseks ja tuleb arvestada täiendava tasumisega. Näiteks on teenuseosutajate kodulehtede info põhjal hoolduskulu AS Lõuna-Eesti Hooldekeskuse Kose Kodu vahemikus 720-850 (alates 01.04.2025 muutub 820-950), Benita Kodu AS 604; 809; 1053 (alates 01.04.2025 685, 910, 1160) ja Hageri Hooldekodu MTÜs 591 (alates 01.04.2025 640.00).

Kiili Vallavalitsus kinnitas kirjalikus vastuses, et vallavalitsus on hooldekodude hoolduskulude seire kohustuse delegeerinud haridus- ja sotsiaalosakonna juhatajale (ametijuhendi punkt 3.3). Paar korda aastas toimuv analüüs on ilmsiks toonud probleeme arvete koostamise selgusega (kogu makstav summa ühel real, märkimata on hoolduskulu, väiksema sissetuleku hüvitis, KOVi lisakulu). Nendel juhtudel on juhataja hooldekodudega ühendust võtnud ja seejärel on koostatud nõuetekohane arve. STARi ööpäevaringse üldhooldusteenuse menetlusest nähtub, et juhataja esitab SKAle päringuid (viimati 2025. aasta jaanuaris) veendumaks teenusesaajate sissetuleku suuruses (näiteks menetlustes 23263822381 ja 23263821906).

KOVi kohustus tasuda osaliselt majutus- ja tootlustuskulud

SHS § 22¹ lõige 5 nimetab olukorrad, mil KOVil on kohustus tasuda keskmisest vanaduspensionist madalamat sissetulekut saavatele teenusesaajatele osaliselt ka nende makstavad majutus- ja tootlustuskulud. Kiili Vallavalitsuse info kohaselt hüvitati järelevalvetoimingute alguses keskmisest vanaduspensionist madalama sissetuleku vahe kümnele teenusesaajale.

Näiteks menetluses 23265978925. Vallavalitsuse 03.10.2023 korralduses on info, et teenusesaaja sissetulekuks on vanaduspension 578.44 eurot. Kuna isiku vanaduspension on väiksem kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta teise kvartali keskmise vanaduspensionist suurus, siis on isikul õigus väiksema sissetuleku hüvitisele (2023.aastal 635.89 eurot 578.44=57,45 eurot). Korralduse kohaselt tasutakse alates 04.10.2023 teenuseosutajale hoolduskulu summas 650 eurot ning väiksema sissetuleku hüvitist summas 57.45 eurot igakuiselt esitatava arve alusel tähtajatult kuni hooldusvajaduse äralangemiseni. Antud menetluses tasub isik omaosaluse summas 578.44 eurot ning teenuse maksumusest puudujääva osa summas 14.11 eurot ja vajadusel käiberaha tasuvad seadusjärgsed ülalpidajad.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 22¹ lõikes 5 sätestatud nõuet.

3.3.6. Tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse korraldus

Kiili Vallavalitsuse [kodulehel](#) on leitavad teenuste kirjeldused, teenuse taotlemise info, ametniku kontaktid ja taotluse vorm. Digitaalselt allkirjastatud avaldus tuleb edastada info@kiilivald.ee. Otsuse teeb vallavalitsus 10 tööpäeva jooksul arvates taotluse ja lisadokumentide vallavalitsuse dokumendiregistris registreerimisest.

Kodulehele on lisatud on õigusaktid. Muuhulgas [Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine](#), mille kohaselt on isikliku abistaja teenuse hind üks euro/tund, tugiisikuteenuse hind on 1,5 eurot/tund ning sotsiaaltransporditeenuse hind jaotud järgnevalt:

- 1) juhuveoteenus Kiili valla haldusterritooriumil asuvasse sihtkohta sõitmisel kolm eurot sõidukord (edasi-tagasi);
- 2) juhuveoteenus väljaspool Kiili valla haldusterritooriumit asuvasse sihtkohta sõitmisel kaheksa eurot sõidukord (edasi-tagasi kuni 60 km), iga lisanduv kilomeeter 0,20 eurot;
- 3) ootetunni hind väljaspool Kiili valla haldusterritooriumit asuvasse sihtkohta sõitmisel kaks eurot/tund.

Tugiisikuteenuse korraldamise alused on sätestatud määruse §-des 18 ja 19. Järelevalvetoimingute ajal ei osutatud täisealistele isikutele tugiisikuteenust.

Isikliku abistaja teenuse eesmärk ja sisu ning teenuse osutamise korraldamise alused on sätestatud määruse §des 22 ja 23. Seisuga 01.01.2025 oli teenuse saajaid kolm. Järelevalvetoimingute alguses oli teenusel üks isik. STARis menetluse 23267542244 dokumentide hulgas on digitaalselt allkirjastatud taotlus teenuse osutamiseks 2025. aastal, sotsiaalnõuniku tehtud päringud, vallavalitsuse 17.12.2024 korraldus, isikliku abistaja nõusolek ja 19.12.2024 sõlmitud käsundusleping.

Kõnealuse korralduse õiguslikud alused on Kiili Vallavolikogu 07.10.2021 määruse nr 7 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Kiili vallas“ § 10, § 11, § 22 § 23, § 28, § 29 ja Kiili Vallavalitsuse 15.02.2022 määruse nr 2 „Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“ § 1 lõige 2, lõike 4 punktid 2 ja 3. Teenuse osutamise periood on 01.01.2025-31.12.2025, mil teenusesaaja tasub omaosalust 8. eurot kuus. Juhataja seletuse kohaselt on ta enne käsunduslepingu sõlmimist veendunud, et isiklik abistaja ei ole teenusesaaja lähisugulane ning vallavalitsuse nimel on tehtud päring Karistusregistrisse.

Käsunduslepingus on käsundi sisuks muuhulgas ülesanne täita aruannet teenuse osutamise kohta märkides teenuse osutamise asukoha, kuupäevad, kellaajad (poole tunni täpsusega) ja osutatud teenuse maht tundides. Käsunduslepingule ei ole aruande vormi lisatud. Järelevalve teostajale edastati isikliku abistaja teenuse aruande vorm, millele saab märkida teenuse saaja, teenuse osutaja, toimingu nimetuse, osutamise päevad, kellaajad ja teenuse osutamise tunnid. Seisuga 01.03.2025 ei olnud aruanded STARi lisatud.

Määruse § 28 kirjeldab **sotsiaaltransporditeenuse** eesmärki ja sisu ning § 29 osutamise korraldamist. Kolm tööpäeva enne soovitud sõiduaega esitatavasse taotlusse märgitakse teenuse kasutamise aeg, sihtkoht või marsruut ja teenuse vajaduse põhjendus. Tellimus loetakse kokku lepituks, kui vallavalitsus on kinnitanud teenuse osutamise kuupäeva ja kellaaja. Sotstransporditeenuse saamine ei ole sõltuvuses isikule määratud puude olemasolust, pigem on vajaduspõhine.

STARi menetlustest nähtub, et vallavalitsuse korraldus sotsiaaltransporditeenuse osutamiseks võib seotud olla koduteenuse (menetlus 24270216208) ja isikliku abistaja teenuse osutamisega (menetlus 23267542244). Juhataja seletuse kohaselt osutatakse teenust nii vallavalitsuse poolt kui ka hanke korras leitud teenuseosutaja poolt. Lisaks on ühekordsed sõiduteenuse ostud, näiteks raamitransport. Kui teenuse osutaja on vallavalitsus, siis on tähtjaks märgitud „kuni abivajaduse äralangemiseni“ (25276457669).

STARis avati esimesed sotsiaaltransporditeenuse menetlused 2019. aastal. Seisuga 01.03.2025 oli avatud 44 menetlust, neist kehtivad 14. Kõik kontrollitud menetlused (25276453060, 25276453387, 25276453542 ja 25276457669) oli avanud juhataja ja kõigis menetlustes oli lisatud korraldus.

Määruse §-d 30-34 sätestavad **eluruumi tagamise teenuse** eesmärgi ja sisu, kohandamise ja tagamise korraldamise, üürilepingu sõlmimise ja teenuse maksumuse. STARis on esimesed eluruumi tagamise teenuse menetlused avatud 2020.aastal, kokku on 20 eluruumi tagamise teenuse menetlust ja neist aktiivsed kaheksa menetlust (seisuga 01.03.2025). Viimased neli on avanud sotsiaalnõunik.

Menetluses 24271546089 on korralduse õiguslikud alused sotsiaalhoolekande seaduse § 14 lõige 1 ja § 41, Kiili Vallavolikogu 07.10.2021 määruse nr 7 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Kiili vallas“ § 30 lõige 1, § 32 lõike 1 punkt 1, § 33, § 34 lõige 1 ning Kiili Vallavalitsuse 15.02.2022 määruse nr 2 „Sotsiaalteenuste hindade kehtestamine“ § 1 lõige 5.

Sotsiaalnõuniku seletuse kohaselt on lepingu tähtjaks üks aasta ja tema ülesandeks on üürnikele meelde tuletada, et tähtaeg lõpeb ja tuleb saata uus taotlus. Lepingu pikendamise eel hinnatakse uuesti majanduslikku toimetulekut (esitatakse konto väljavõtted). Kaks eluruumi lepingu partneritest on riikliku toimetulekutoetuse saajad ja nende konto väljavõtted on vallal olemas. Eluruumi lepingu pikendamisel tehakse vallavalitsuse istungil protokolliline otsus, eraldi korraldust ei tehta.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Sotsiaalteenuste planeerimisel ja osutamisel lähtuda SKA KOV nõustamisüksuse koostatud soovituslikest [juhendmaterjalidest](#).

4.2. Kaaluda abivajaduse hindamiseks elektroonilise hindamisvahendi kasutusele võtmist STARi keskkonnas, mis võimaldab abivajaja teavet koguda ja analüüsida ühtses ja standarditud vormis.

(allkirjastatud digitaalselt)
Aime Koger
peaspetsialist (järelevalve)